

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Факультет іноземної філології

Історичний факультет

СХОДОЗНАВСТВО. АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Тези доповідей

II Міжнародної науково-методичної конференції

19 березня 2021 р.

Харків – 2021

УДК 81'243
ББК 81.2
С91

Укладачі: Н.В. Руда, Л.М. Ямпольська

Організаційний комітет конференції:

Ю.Д. Бойчук – ректор, доктор педагогічних наук, член-кореспондент НАПН України (Україна)
С.В. Бережна – проректор з наукової, інноваційної і міжнародної діяльності доктор історичних наук, професор(Україна)
Д-р Кемаль Учунджу, професор, Чорноморський технічний університет (Туреччина)
Н.В. Руда – завідувач кафедри східних мов, кандидат філологічних наук, доцент (Україна)
Л.М. Ямпольська – доцент кафедри всесвітньої історії, кандидат історичних наук, доцент (Україна)
І.А. Скразловська – доцент кафедри східних мов (Україна)
Д-р Алібекіроглу Сертан - викладач кафедри турецької мови і літератури у Газіантепському університеті (Туреччина), запрошений викладач кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С. Сковороди

Сходознавство. Актуальність та перспективи. Тези доповідей II Міжнародної науково-методичної конференції, 19 березня 2021 р. – Х.: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2021. – 206 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського-національного
педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
протокол № 3 від 07.04.2021

До збірника увійшли тези доповідей II Всеукраїнської науково-методичної конференції «Сходознавство. Актуальність та перспективи», присвячені проблемам східної філології, освіти та виховання, методики навчання сходознавчих дисциплін, перекладу, міжкультурної комунікації, літературознавства, історії, економіки, політики, соціуму країн Сходу. Розраховано на наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів філологічних та історичних спеціальностей.

Видано за рахунок укладачів

УДК 81'243
ББК 81.2
С91

ЗМІСТ

СХІДНА ЛІНГВІСТИКА

Агєєва М.М., Радченко К.М. Загадкові назви Каспійського моря.....	7
Басам Санатуллах. Історична довідка про фарсі-дарі.....	8
Богдан А.А. Концепція «ребенок, сын» в китайських ідіомах чэньюй.....	11
Водолажський Д.О. Розкриття концепції «мужність» у китайських іменах.....	12
Гришина Б. М. Засоби вираження експресії в китайській мові за допомогою службових слів.....	14
Гуцуляк К.С. Сучасний сленг в китайській мові. Англіцизм, напівкалька та переклад.....	15
Дмитренко А. А. Продуктивні словообразовательні моделі китайського мови на матеріалі названий фруктів і овочів.....	16
Долгополова Д. С. Інтернет-сленг в китайській мові.....	18
Донченко М.О. Концепт «краса» у мовній картині світу Китаю.....	19
Завгородня О.С. Концептоутворюючий аспект жіночих імен в перській мові.....	21
Ільницька М.Б. Поле семантичної реалізації колоративної лексики: пряме/переносне та конкретне/абстрактне.....	24
Кім О.В. Актуальність вивчення лексики мобільних застосунків у китайській мові.....	26
Коляда А.В. Синтаксичні особливості драматургії Лао Ше.....	27
Куліш М.О. Особливості вживання означень у п'єсі “Чайна” (茶馆).....	30
Макітренко К.О. Особливості сучасного китайського мовного етикету.....	32
Помілійко В.О. Сленг як невід’ємна частина сучасної китайської мови.....	34
Протопопова Є.П. Інверсія додатку у текстах публіцистичного стилю.....	35
Романченко А.С. Художні засоби створення сумного настрою в книзі 几米 “寂寞上场了”.....	37
Руда Н.В. Частотність безсполучникових багатокомпонентних складних речень у сучасній китайській літературній мові.....	39
Самойлова С.А. Словотвірні морфеми в назвах прикрас в китайській мові.....	40
Саніна Г.В. Ієрогліфічна парадигма японського письма: походження та перспективи щодо сучасних соціокультурних процесів.....	41
Светличная А.Ф. Особенности образования названий китайских блюд.....	44
Сусленко А.М. Труднощі перекладу колірних виразів в англійській та перській мовах: культурне порівняння.....	46
Толмачова К.М. Феномен перемикання кодів у контексті мовної ситуації в Марокко.....	48
Федорченко А.А. Графемы со значением «оружие» в современных иероглифах.....	51
Хижа І.П. Лексичні засоби створення портрета головного героя в оповіданні Мо Яня «Геній»	53
Шапаренко Е.Е. Історія вивчення стилістики у китайському мовознавстві	55

ЛІТЕРАТУРА КРАЇН СХОДУ

Быкова И.А., Пелехата К. Проблема одиночества в творчестве Кобо Абэ.....	57
Долженко А.О. Концепт любові у віршах Сюй Чжімо.....	58
Жукова М.О. Образ місяця в українській та китайській поезії.....	60
Кравчук К. Лі Бо та особлива мова його віршів.....	62
Криворучко С.К. Страх смерті в оповіданні Ді Ань «Коли ж моя черга?».....	63
Сасыкулова Ч.Т. Поэзия С. Эралиева как представителя послевоенной киргизской литературы.....	64
Смілянська О.О. Український та китайський літературний постмодернізм.....	67

його поетичної мови - це результат його ретельного вивчення народних пісень та розуміння характеристик популярного, чіткого та яскравого [3].

Таким чином, причиною того, чому поезія Лі Бая досягла таких високих художніх досягнень, є, звичайно, те, що він використав свій сильний емоційний колорит, щоб справді відобразити реальне життя того часу. З точки зору свого новаторського значення та художніх досягнень, «Лі Бай Ци» має надзвичайно високий статус.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. (简体中文) 李長之. 《道教徒的詩人李白及其痛苦》. 瀋陽: 遼寧教育出版社. 2013-09-01: 144 頁 [1998].
2. 繁體中文) 施逢雨. 《李白詩的藝術成就》. 臺北: 大安. 1992-03-15.
3. 繁體中文) 施逢雨. 《李白生平新探》. 臺北: 臺灣學生書局. 1999-08-01.
4. 《李白——詩歌及其內在心象》. 西安: 陝西人民出版社. 1983 年 4 月: 207 頁.
5. (简体中文) 松浦友久; 劉維治 (譯). 《李白詩歌抒情藝術研究》 上海: 上海古籍出版社

СТРАХ СМЕРТІ В ОПОВІДАННІ ДІ АНЬ «КОЛИ Ж МОЯ ЧЕРГА?»

*Криворучко Світлана Костянтинівна, доктор філологічних наук, професор
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди*

Ді Ань (1983 р.н.) – сучасна китайська письменниця, яка зовсім не знайома українському читачу. Важливо підкреслити, що на батьківщині в Китаї твори Ді Ань зайняли певне місце в літературному дискурсі китайської літератури початку ХХІ ст. Оповідання «Коли ж моя черга?» огортається навколо вічних проблем життя та смерті, які розкриваються в екзистенційних відчуттях буття, перебування «тут» і «зараз», бажанні героя перейти в інший вимір, з одного боку, та страх перед цим переходом, або усвідомлення як прекрасного життя, з іншого. Письменниця створює потойбічний вимір у творі, коли вводить художній образ – дух Смерті – з яким спілкується літній герой. Повісткування ведеться від третьої особи, однак картина світу представлена як погляд на світ головного героя, літнього чоловіка, який осмислює своє життя та його тривалість, страх перед смертю, незважаючи на довге життя.

Письменниця визначає вік героя – від 75 до 85 років, до 100, після 100 років, та час тривалості подій оповідання – понад двадцять п'ять років упродовж відчуття страху перед смертю літньої людини, початок якого фіксується датою 1982-1983 рік та подією в житті – народження молодшої онучки. Письменниця протиставляє старого та немовля через почуття заздрості (можливість жити), яка викликає ненависть до рідної близької людини (дідусь ненавидить онучку тому, що перед нею є перспектива життя): «Ненавидіти за те, що його онучка ще така маленька, ненавидіти за те, що він, скоріше за все, не побачить її дорослою, ненавидіти за те, що вона нарешті так підстроїла, нарешті буде жити в цьому світі після його смерті...» [1, с. 279]. Саме такі настрої зображував Л. М. Толстой у повісті «Смерть Івана Ілліча» 1882-1886 р.н., коли герой відчував заздрість по відношенню до рідної дочки, до краси її здорового тіла, яка сміється та насолоджується життям.

Ді Ань розкриває заздрість до молодості, в чому простежується протест індивіда проти світоустрою та сталого порядку речей. Письменниця зображує хворобу людини – «злаякісна пухлина» [1, с. 280] – «рак легенів» [1, с. 281], в чому так само простежується «спільне» з «Іваном Іллічем». Саме хвороба в оповіданні стає межею для переходу героя в інший вимір – потойбічний, та дає можливість спілкування з Духом смерті. Ді Ань вводить портрет Духа смерті: «На вигляд Дух смерті був трохи молодше за нього, йому було близько шестидесяти... був одягнений в стару, однак охайну сіру „суньятсеновку“... У нього був доброзичливий вираз обличчя, здавалося, ... з цим духом легко можна знайти спільну мову» [1, с. 280].

Герой починає розмовляти з Духом смерті, в цьому простежується притчевість, оскільки ставляться відомі, однак, вічні питання: «Скільки ще?» [1, с. 280]. Незважаючи на літній вік, герой залишається ранимим, тендітним, чутливим, його лякає смерть, він боїться помирати, та не хоче йти з життя. Ді Ань робить акцент на тому, що страх смерті та відчуття людини навколо нього не змінюються з віком: страшно і в 40 років, і в 75. Герой намагається переключитися. Письменниця інтертекстуально вводить фрагмент пісеньки, яка віддзеркалює офіційні китайські установки XX ст. – заперечення релігії, зневіра в потойбічне, щоб підкреслити помилкову сучасну ментальність всієї країни, яка відріклася від традицій пращурів, які повертаються мимо волі людини перед її смертю: «Вона дійсно дурна, дурепа старша сестра, її кличуть піти ніччю з дозором, а вона говорить, що боїться, що її утягнуть *духи*. / Ха-ха-ха, як смішно! Ви лише подумайте, товариші, / Де це видано, щоб говорити про *духів*?» [1, с. 281].

Ді Ань, коли вводить у повісткування образ Духа смерті, протиставляється загальноприйнятій комуністичній ідеології XX ст., яка була прийнята як аксіома в Китаї. Саме ця пісенька стає порятунком, кодом, відводить героя від смерті, йому дозволяється прожити до 104 років. Герой долає заздрість та ненависть до онучки: «Він любив її не тому, що вона була самою молодшою. І не тому, що він все ж таки побачив, якою вона стала, коли виросла... Він любив її за грайливість... здавалось, було все рівно, наскільки шляхетний вік у нього за плечима. Вона наче просто цього не помічала й безтурботно жартувала з ним з якоюсь-то дивовижною легкістю» [1, с. 282-283].

Герой розмовляє з Духом смерті. Коли він побачив Духа уперше, з'ясувалося, вже після операції, що цього разу прийшли не за ним. Старший син, коли хвилювався за батька та доглядав за ним під час операції, помер від інфаркту міокарда: «Тоді, чергуючи біля лікарняної койки батька, син і не передбачав, що помре раніше за нього» [1, с. 284]. Потім померла дружина. А герой продовжував жити, та періодично спілкуватися з Духом смерті, який вже став для нього звичним. Письменниця навіть з гумором зображує їхні бесіди: «... ти скоро вже не будеш мати до цього світу ніякого відношення. От поглянь на своїх дітей. У них у кожного своє життя, і лише ти один стоїш тут як опудало соломи'яне. Не самотньо тобі? – Самотньо» [1, с. 289].

Ді Ань намагається пояснити, чому людина боїться помирати: це просто звичка жити, страх щось змінити, та опинитись в незнайомому місці та оточенні. Дух смерті питає героя: «– Невже жити настільки гарно? – Погано... Однак я прив'язався до цього світу» [1, с. 290]. Іронія полягає в тому, що герой так і продовжував жити, дожив до ста років, йому було нудно і сумно, і тоді він вже зажадав смерті, та змолвив до Духа «Прошу тебе, забери мене» [1, с. 296], однак смерть так і не прийшла. Письменниця в оповіданні зображує енергійні потоки, відчуття, потойбічні виміри, які відкриваються не кожному, намагається відродити екоцентричні позиції, від яких відсторонилася людина в XX ст., показати трансцендентну взаємозалежність реального та потойбічного.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ди Ань. Когда же мой черёд? Красные туфельки. Сборник произведений молодых китайских писателей. СПб. : Институт Конфуция в СПбГУ, КАРО, 2014. С.279-296.

ПОЭЗИЯ С. ЭРАЛИЕВА КАК ПРЕДСТАВИТЕЛЯ ПОСЛЕВОЕННОЙ КИРГИЗСКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ

Сасыкулова Чинара Токторбековна, к.ф.н.

Ардаханский университет, Турция

В истории киргизской литературы поэзия С. Эралиева занимает особое место. Она оказала огромное влияние на творчество молодых киргизских поэтов. Мы в своей работе попытаемся охарактеризовать традиционное и новаторское в поэзии С. Эралиева.